

แถลงข่าว “กฎหมายใหม่คาร์ซีทประกาศแล้ว..สงกรานต์เด็กจะเดินทางอย่างไรให้ปลอดภัย”
วันที่ 10 เมษายน 2566 ณ ห้องประชุมเจริญคุณธรรม ชั้น 3
สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กล่าวว่า “จากการแก้ไขพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 123 ที่กำหนดให้คนโดยสารที่เป็นเด็กอายุไม่เกินหกปีหรือความสูงไม่เกิน 135 ซม. ต้องใช้ที่นั่งนิรภัยหรือที่นั่งพิเศษนั้น จนถึงวันนี้ได้มีประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องที่นั่งนิรภัยหรือที่นั่งพิเศษ โดยประกาศราชกิจจานุเบกษา มา ตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566 เนื่องในเทศกาลวันสงกรานต์ของปี 2566 ที่จะถึงนี้ ซึ่งเป็นช่วง 7 วันอันตรายของการเดินทางทุกปี ทางสถาบันจึงได้เรียนเชิญ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการลดอัตราการตายของเด็กจากการเดินทางโดยรถยนต์มาตอบคำถามและความสำคัญและแนวทางปฏิบัติของพ่อแม่ในช่วงเทศกาลสงกรานต์”

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เลขา ประธานราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า การใช้ยานพาหนะเดินทางเป็นสาเหตุของการบาดเจ็บเสียชีวิตอันดับต้นๆ ของเด็ก รถยนต์เป็นเหตุรองลงมา จากมอเตอร์ไซด์ แต่เดิมยังไม่มีกฎหมายช่วยสร้างความปลอดภัยให้เด็กและแนวโน้มอัตราการตายของเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 10 ปีสูงขึ้นอาจเป็นจากการใช้รถยนต์ที่มากขึ้น ขณะที่มอเตอร์ไซด์มีกฎหมายครอบคลุมแต่ยังมีปัญหาการปฏิบัติ แต่แนวโน้มการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี ลดลงซึ่งอาจเป็นจากการใช้ที่ลดลง ในการศึกษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่างานวิจัยเรื่องที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กเป็นหนึ่งในเจ็ดเรื่องของการงานวิจัยที่เกี่ยวกับสุขภาพเด็กที่ช่วยลดการตายของเด็กในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมา โดยพบว่าการใช้ที่นั่งนิรภัยสามารถลดอัตราการตายของเด็กลงกว่าร้อยละ 55-78 ของการตายจากการใช้รถยนต์ ในขณะที่การเดินทางของเด็กในสหรัฐเพิ่มขึ้นสองเท่าตัวในช่วงเวลา 40 ปีนี้

การศึกษาวิจัยค้นพบว่า คาร์ซีทหรือที่นั่งนิรภัย ที่นั่งเสริมสำหรับเด็กและเข็มขัดนิรภัยที่ รวมเรียกว่าระบบยึดเหนี่ยวผู้โดยสารสามารถลดการติดตัวของผู้โดยสารระหว่างการชนและช่วยชีวิต การใช้คาร์ซีทอย่างเหมาะสมช่วยลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตของทารกร้อยละ 71 และสำหรับเด็กเล็กร้อยละ 54 ที่นั่งบูสเตอร์ หรือที่นั่งพิเศษ ที่นั่งเสริมสำหรับเด็กโตที่เริ่มใช้คาร์ซีทไม่ได้เพราะสูงเกิน เมื่อเทียบกับการคาดเข็มขัดนิรภัยเพียงอย่างเดียวสามารถลดความเสี่ยงของการบาดเจ็บสาหัสได้ถึงร้อยละ 45 ในการศึกษาวิจัยพบว่าการใช้กฎหมายที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กเพิ่มการใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กร้อยละ 13 มีความจำเป็นต้องมีมาตรการอื่นควบคู่กันไปด้วย พบว่าการกระจายที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก และโปรแกรมการศึกษาให้ความรู้เพิ่มการใช้ที่ร้อยละ 23 และการลดอัตราการตายของเด็กจะทำได้ดีขึ้นหากมีมาตรการการช่วยเหลือกลุ่มครอบครัวที่มีรายได้น้อย และครอบครัวในชนบทให้เข้าถึงการใช้ที่นั่งนิรภัยอย่างทั่วถึง

คุณแม่กมลวรรณและลูกน้อย 4 เดือน ได้เล่าถึงเหตุการณ์และแสดงคลิปหน้ารถที่นำกลัวของครอบครัวขณะ ขับรถเดินทางและเกิดเหตุที่รถฝั่งตรงข้ามที่วิ่งสวนมาเกิดเสียหลักกระแทกหันทำให้รถทั้งคันปัดมาขวางหน้ารถของคุณแม่กมลวรรณ ก่อนที่จะมีเสียงกรีดร้องตกใจของคุณกมลวรรณที่เป็นผู้ขับ ตามด้วยเสียงรถชน เสียงเด็กน้อย 4 เดือน ร้องไห้ตามมา และเสียงคุณแม่ร้องหาลูกด้วยความหวาดกลัวว่าลูกจะเจ็บในขณะที่คุณแม่เองได้รับบาดเจ็บ แต่ผลลัพธ์ ในที่สุดพบว่าแม่ที่เป็นคนขับและคุณยายที่นั่งหน้าข้างคุณแม่บาดเจ็บเล็กน้อยจากการใช้เข็มขัดนิรภัยในขณะที่ถูกลม ระเบิดออกใช้งานเพราะความรุนแรงของการชน คุณพ่อใช้เข็มขัดนิรภัยและลูกน้อย 4 เดือน ที่ใช้ที่นั่งนิรภัยแบบหัน หน้าไปทางด้านหลังรถ ติดตั้งยึดกับเบาะหลังด้วย isofix ต่างไม่ได้รับบาดเจ็บ คุณแม่กล่าวว่าหากคุณพ่ออุ้มลูกไว้หรือ วางลูกหลับสบาย ๆ บนเบาะรถ ลูกคงลอยหลุดมือคนอุ้มหรือลอยออกจากเบาะรถไปชนกระแทกหรือหกลูกออกจากรถ แน่ เพราะเป็นการชนที่คาดไม่ถึง ใช้เวลาเบรกสั้นมากก่อนจะชนกัน รู้สึกตัวว่ามีแรงเกิดขึ้นที่มทำให้เราพุ่งออกจากที่ นั่งจำนวนมากในเวลาที่ยาว ๆ อยากให้พ่อแม่ทุกคนพิจารณาการใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับลูกน้อยของเราเพื่อความปลอดภัยของเขาในขณะโดยสารรถยนต์

พันตำรวจเอกหญิง จินดา กลับกลาย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กล่าวว่า ตามการแก้ไขพระราชบัญญัติ จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 123 ที่กำหนดให้คนโดยสารที่เป็นเด็กอายุไม่เกินหกปีหรือความสูงไม่เกิน 135 ซม. ต้องใช้ที่นั่งนิรภัย ที่นั่งพิเศษนั้น ได้มีประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ลงวันที่ 16 ก.พ. เรื่อง การกำหนดที่นั่ง นิรภัยสำหรับเด็ก ที่นั่งพิเศษสำหรับเด็กเพื่อป้องกันอันตราย และวิธีการป้องกันอันตราย ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ พ.ศ. 2566 เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่สำหรับสังคมไทยและเพื่อเตรียมความพร้อม ในด้านต่าง ๆ จึงกำหนดให้มีผลบังคับ เมื่อพ้น 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (15 สิงหาคม 2566) โดยกำหนดให้ ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก ได้แก่ (ก) ที่นั่งนิรภัยชนิดนั่งหันไปทางด้านหลังรถ (ข) ที่นั่งนิรภัยชนิดนั่งหันไปทางด้านหน้ารถ ที่นั่งพิเศษสำหรับเด็ก ได้แก่ ที่นั่งเสริม เพื่อยกตัวเด็กให้ใช้เข็มขัดนิรภัยได้พอดี

ข้อยกเว้น ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้เด็กใช้ที่นั่งนิรภัยหรือที่นั่งพิเศษได้ ให้ถือปฏิบัติดังนี้ 2.1) ต้องขับด้วยความเร็วช้าโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และต้องขับให้ไกลขอบทางเดินรถด้านซ้าย เว้นแต่ – ในช่องเดินรถนั้นมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร – จะต้องเข้าช่องทางให้ถูกต้องเมื่อเข้าบริเวณใกล้ทางร่วมทางแยก – เมื่อจะแซงขึ้นหน้ารถ คันอื่น 2.2) ต้องจัดให้เด็กนั่งในที่นั่งโดยสารตอนหลัง เว้นแต่เป็นรถกระบะหรือ รถกึ่งกระบะ ให้นั่งโดยสารที่นั่งตอน หน้าได้ทั้งนี้ ห้ามมิให้นั่งตอนท้ายกระบะ โดยต้องจัดให้มีผู้ดูแลเด็กในขณะโดยสาร หรือให้เด็กรัดเฉพาะเข็มขัดรัดหน้า ตัก

ทั้งนี้ การแก้ไข พ.ร.บ. จราจรทางบกดังกล่าว สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความปรารถนาดี ห่วงใยความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนา เด็กและครอบครัวมหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า เราคงเห็นความสำคัญของคาร์ซีทจากเรื่องเล่าของคุณแม่ กมลวรรณและจากงานวิจัยที่ ศจ. นพ. สมศักดิ์ โล่ห์เลขา ได้พูดถึง เราต้องช่วยกันสร้างความรู้แก่ประชาชนและ สร้างระบบการช่วยเหลือให้ประชาชนเข้าถึงการใช้คาร์ซีทมากขึ้น **กลไกด้านการสร้างความรู้กับผู้ปฏิบัติงาน** นั้น ทางสถาบันและหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนมีแผนร่วมมือในการสร้าง “จิตอาสาคาร์ซีท” โดยจัดการอบรมความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับการใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง อาทิ เจ้าหน้าที่ตำรวจ บุคลากรสาธารณสุข อสม. อพปร. เจ้าหน้าที่ฉุกเฉิน คนขับรถสาธารณะ แท็กซี่ เพื่อสร้างผู้ถ่ายทอดความรู้ต่อไป

สำหรับกลไกด้านราคาและมาตรการสนับสนุนด้านภาษีนั้น ปัจจุบันภาษีการนำเข้าสินค้าเข้าเป็นศูนย์ ราคาถูกลงแล้ว แต่รัฐยังไม่มีมาตรการจัดงบประมาณจากภาครัฐเพื่อสนับสนุนด้านราคาของที่นั่งนิรภัย และสนับสนุนการจัดตั้งธนาคารที่นั่งนิรภัยในจุดบริการเด็กต่างๆเช่นในโรงพยาบาล ในศูนย์เด็กเล็กฯ และในสถานศึกษา ยังไม่มีการสนับสนุนการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ด้านราคาเองรัฐยังไม่มียุทธศาสตร์เฉพาะในการช่วยผู้มีรายได้น้อย ให้สามารถซื้อที่นั่งนิรภัยได้ง่ายขึ้น รัฐและหน่วยงานภายใต้รัฐควรทำมากกว่านี้เพื่อไม่สร้างภาระอันเกินควรในการออกกฎหมายละเมิดสิทธิตามมาตรา 26 รัฐธรรมนูญ ในวิทยาเขตศาลายา มหาวิทยาลัยมหิดลได้จัดตั้งโครงการสาธิตธนาคารคาร์ซีทและโปรแกรมสนับสนุนการเข้าถึงคาร์ซีทคนละครึ่งเป็นโครงการทดลองเพื่อขยายผลต่อไป
